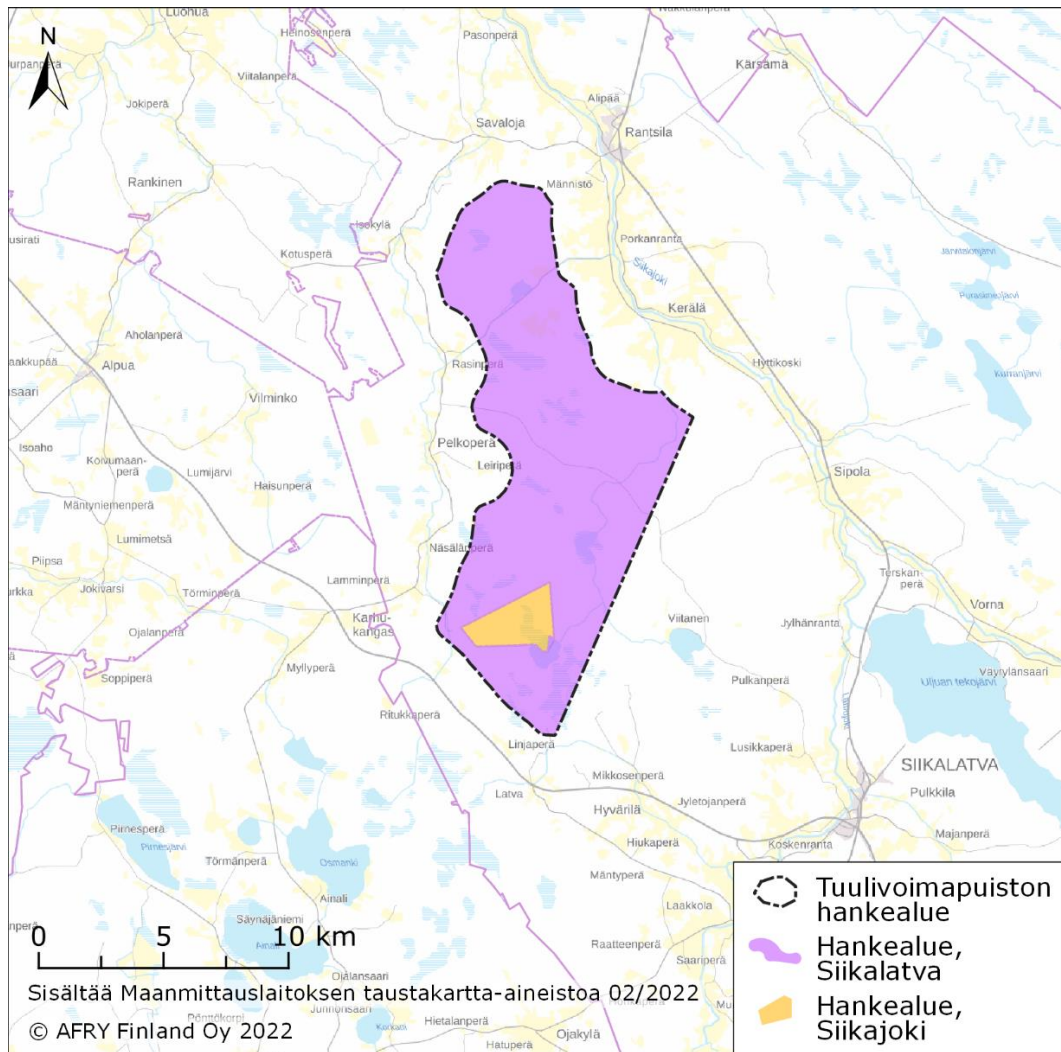


18.5.2022

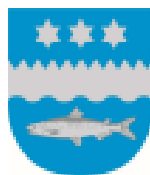


Siikalatvan kunta ja Siikajoen kunta

Leuvannevan tuulivoimapuiston osayleiskaava

Siikajoen kuntaa koskeva

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma



SISÄLLYS

1	Johdanto ja yleiskaavan tarkoitus	3
2	Suunnittelualue	4
3	Tavoitteet	5
3.1	Kansalliset tavoitteet	5
3.2	Maakunnalliset tavoitteet	6
3.3	Siikajoen kunnan tavoitteet	7
3.4	Hankkeen tavoitteet	7
4	YVA-menettely	7
4.1	YVA-menettelyssä arvioitavat vaihtoehdot	7
5	Suunnittelun lähtökohdat ja kaavoitustilanne	11
5.1	Maankäyttö- ja rakennuslaki	11
5.2	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	11
5.3	Maakuntakaavat	12
5.3.1	Pohjois-Pohjanmaan voimassa olevat maakuntakaavat	12
5.3.2	Pohjois-Pohjanmaalla valmisteilla olevat maakuntakaavat	22
5.4	Yleiskaavat ja asemakaavat	23
5.5	Vireillä olevat kaavat	24
6	Laadittavat selvitykset	25
7	Arvioitavat vaikutukset	25
8	Osalliset	29
9	Osallistamisen ja vuorovaikutuksen järjestäminen	30
9.1	Aloitusvaihe	30
9.2	Valmisteluvaihe (luonnosvaihe)	30
9.3	Ehdotusvaihe	30
9.4	Kaavan hyväksyminen ja muutoksenhaku	30
9.5	Tiedottaminen	31
10	Kaavaprosessin yhteenveto	32
11	Alustava YVA-menettelyn ja kaavoituksen aikataulu	33
12	Yhteystiedot	34

1 JOHDANTO JA YLEISKAAVAN TARKOITUS

Tässä suunnitelmassa kerrotaan maankäyttö- ja rakennuslain 63 §:n mukaisesti, miten osallistuminen ja vuorovaikutus sekä kaavan vaikutusten arviointi tapahtuvat Leuannevan tuulipuiston osayleiskaavan kaavaprosessissa.

VSB Uusiutuva Energia Suomi Oy suunnittelee enintään 89 tuulivoimalasta koostuvan tuulivoimapuiston rakentamista Siikalatvan kunnan länsiosaan. Tuulivoimapuiston hankealue on noin 120 km² ja se sijaitsee noin kolme kilometriä Rantsilan taajamasta lounaaseen ja noin 12 kilometriä Pulkkilan taajaman luoteispuolella. Hankealue kuuluu suurimmalta osin Siikalatvan kuntaan ja sen eteläosassa on hieman alle 600 hehtaarin kokoinen Siikajoen kunnan enklaavi, joka on myös osa hanketta.

Kaavat laaditaan erillisinä molemmille kunnille siten, että kaavojen osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on yhtenäinen hankepaikkakunnilla Siikalatvalla ja Siikajoella. Kaavaluonnokset ja -ehdotukset laaditaan kuntiin erillisinä. Aineistojen kuulemiset toteutetaan erikseen molemmissa kunnissa.

Leuannevan tuulivoimapuiston osayleiskaavan laadinnan tavoitteena on mahdollistaa tuulivoimapuiston sijoittuminen alueelle ja mahdollistaa korkeintaan 89 voimalaa suunnittelualueella. Kunkin tuulivoimalan yksikköteho on enintään 10 MW ja tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus enimmillään 310 metriä. Tuulipuisto tulee koostumaan tuulivoimaloista perustuksineen, niitä yhdistävistä maakaapeleista sekä tuulipuiston sähköasemasta. Leuannevan hankkeessa on kaksi potentiaalista liittymispistettä valtakunnan sähköverkkoon: Raahen Lumijärven tai Haapaveden uusi sähköasema, jotka molemmat ovat suunnitteluvaiheessa. Hankkeessa rakennetaan voimajohto toiselle edellä mainituista sähköasemista.

Hankkeen toteuttaminen edellyttää tuulivoimapuiston rakentamisen mahdollistavan osayleiskaavan laatimisen alueelle. Yleiskaavan käyttöä tuulivoimarakentamisessa koskeva MRL:n muutos (134/2011) tuli voimaan 1.4.2011. Muutoksen myötä ns. tuulivoimakaavalla voidaan suunnitella tuulivoimarakentamista siten, että rakennusluvut voidaan myöntää suoraan yleiskaavan nojalla. Tämä osayleiskaava laaditaan MRL:n 77 a §:n mukaisena kaavana siten, että rakennusluvut voidaan myöntää suoraan osayleiskaavan perusteella.

Siikajoen kunnanhallitus on hyväksynyt kaavoitusaloitteen omalta osaltaan 2.11.2021 (§ 445), ja Siikalatvan kunnanhallitus omalta osaltaan 27.9.2021 (§ 261).

Hankkeeseen liittyen on käynnistetty YVA-lain mukainen ympäristövaikutusten menettely (YVA-laki 4 §). YVA-menettelyn avulla pyritään välttämään ja ehkäisemään hankkeen ympäristövaikutuksia, edistetään ympäristövaikutusten yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätään kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia.

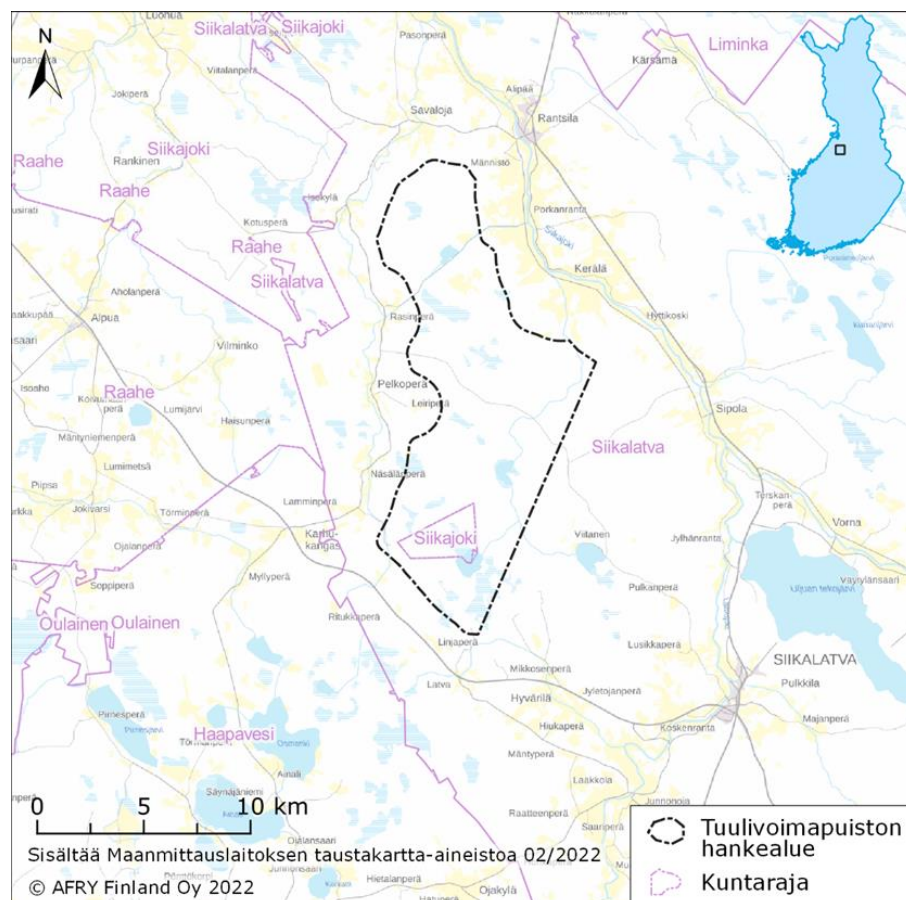
YVA-menettelyn yhteydessä laadittuja selvityksiä ja arviointien tuloksia hyödynnetään osayleiskaavatyössä. Hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa (YVA) tarkastellaan kahta toteutusvaihtoehtoa. VE1 vaihtoehdossa hankealueelle sijoittuisi 89 voimalaa, joiden kokonaiskorkeus on enintään 310 metriä ja yksikköteho noin 6–10 MW. VE2 vaihtoehto muodostetaan YVA-selostusvaiheessa selvitystilanteen tarkennuttua. YVA:ssa tarkastellaan myös ns. nollavaihtoehtoa, jossa tuulipuistoa ei rakenneta. Uusi voimajohto on myös osa Leuannevan tuulivoimahankkeen YVA-menettelyä. Hankealueen rajausta on alustavasti myös kaavoitettavan alueen rajausta. Kaava-alueen rajausta tarkentuu YVA-menettelyn yhteydessä laadittavien selvitysten, mallinnusten ja vaikutusten arvioinnin myötä.

2 SUUNNITTELUALUE

Leuannevan suunnittelualue on noin 120 km² ja se sijaitsee noin kolme kilometriä Rantsilan taajamasta lounaaseen ja noin 12 kilometriä Pulkkilan taajaman luoteispuolella. Leuannevan tuulivoimahanke sijoittuu pääosin metsätalouskäytössä olevalle metsä- ja suoalueelle, jolla on useita käytössä olevia tai käytöstä poistuneita turvetuotantoalueita.

Tuulivoimapuiston alueella ei sijaitse vakituisia asuinrakennuksia. Alueen koillisrajalla sijaitsee yksi, keskiosassa yksi ja etelässä Kivijärven pohjoisrannalla kaksi lomarakennukseksi luokiteltua rakennusta. Suunnitteluprosessin edetessä ajantasainen rakennuskannan lupatilanne ja rakennusten käyttötarkoitukset tarkistetaan Siikalatvan ja Siikajoen kunnilta. Alustavien suunnitelmien mukaisilta voimalaitospaikoilta on etäisyyttä lähimpään asuinrakennukseen vähintään 2 km.

Hankealueen eteläpuolelle sijoittuva Raahentie (kantatie 88) on osa Suomen erikoiskuljetuksille soveltuvaa tieverkostoa. Suunnittelualueelle johtaa olemassa olevia tieyhteyksiä eri ilmansuunnista ja alueella sijaitsee useita yksityisteitä. Nykyinen hankealueelle tapahtuva liikennöinti on etupäässä metsätalouteen, virkistyskäyttöön ja turvetuotantoon liittyvää. Tiedossa olevista muinaismuistokohteista alueella sijaitsevat Lahnasmäen rakkakuopat etelässä sekä kaakkosrajalle sijoittuva tervahauta Tervaskangas 1. Tuulivoimahankealueella on käytöstä poistuneita maa-aineksen otto -alueita sekä alueen pohjoisosassa kaivostoiminnan alkuvaiheen tutkimuksia varten varausilmoitus. Lisäksi Geologian tutkimuskeskus on tehnyt isolle osalle hankealueesta kaivosrekisterin varausilmoitushakemuksen. (SYKE 2022b)



Kuva 2-1. Kaavoitettavan alueen raja- ja sijainti.

3 TAVOITTEET

3.1 Kansalliset tavoitteet

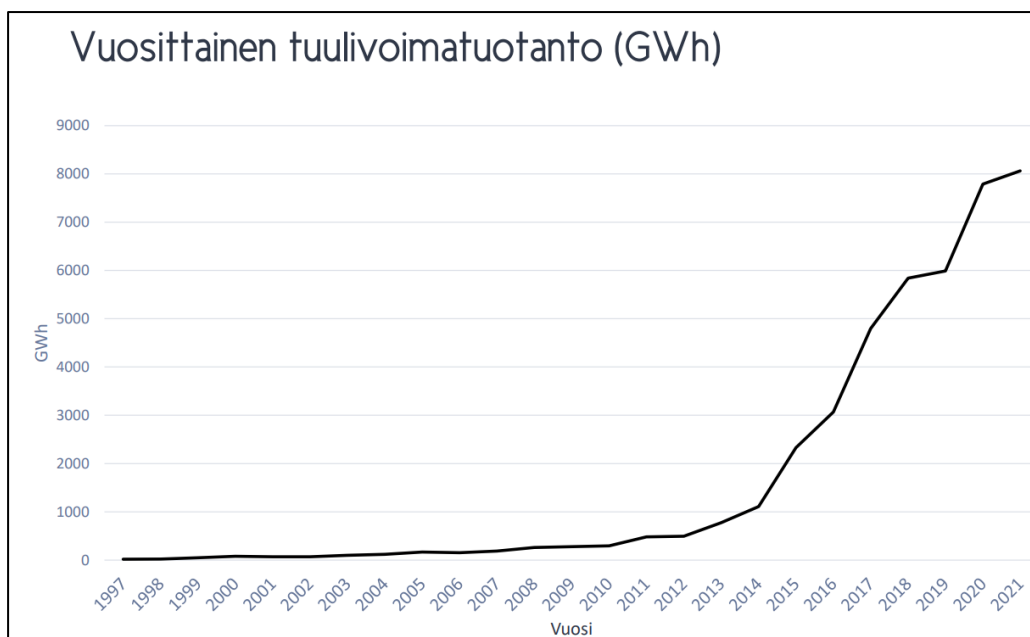
Ilmastonmuutos on maailmanlaajuinen ongelma, jota ratkaistaan vähentämällä maapallon lämpenemistä aiheuttavia kasvihuonekaasupäästöjä. Kansainvälisen ilmastopolitiikan ydin on YK:n ilmastososopimus. Euroopan unioni on merkittävä ilmastopolitiikan toimija, jonka sisällä määritellään unionin omat, myös Suomea velvoittavat ilmastopoliittiset tavoitteet. Lisäksi Suomi tekee omaa kansallista ilmastopolitiikkaansa. (Ympäristöministeriö 2020a)

EU on eurooppalaisissa ilmastolaissa (Euroopan komissio 2021) sitoutunut vähentämään kasvihuonepäästöjä vähintään 55 % vuoden 1990 tasosta vuoteen 2030, ja EU:n tavoitteena on olla ilmastoneutraali vuoteen 2050 mennessä. EU tavoittelee uusiutuvalla energialle 32 prosentin osuutta kulutetusta energiasta vuoteen 2030 mennessä (EU 2018/2001). Suomessa uusiutuvan energian osuus loppukulutuksessa on lähes 45 % ja tavoite on, että osuus nousee yli 50 prosenttiin vielä 2020-luvulla (Työ- ja elinkeinoministeriö 2021 ja 2017a).

Suomen tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä ja ensimmäinen fossiilivapaa hyvinvointiyhteiskunta. Pitkän aikavälin tavoitteena on, että energiajärjestelmä muuttuu hiilineutraaliksi ja perustuu vahvasti uusiutuviin energialähteisiin. Suomen hallitus on laatinut 3.2.2020 tiekartan hiilineutraaliin Suomeen vuonna 2035 (Valtioneuvosto 2020).

Kansallisessa ilmastolaissa (609/2015) Suomen pitkän aikavälin kasvihuonekaasujen päästövähennystavoite on 80 % vuoteen 2050 mennessä, kun päästöjä verrataan vuoden 1990 tasoon. Ilmastolakia ollaan parhaillaan uudistamassa, jotta hiilineutraalius vuoteen 2035 toteutuu (Ympäristöministeriö 2021).

Suomen tuulivoimakapasiteetti vuonna 2021 oli 3 257 MW ja tuulivoimaloiden määrä 962 kpl. Tuulivoimalla tuotettiin vuonna 2021 sähköä noin 8,1 TWh, mikä vastaa 9,3 prosenttia Suomen vuotuisesta sähkönkulutuksesta. (Suomen Tuulivoimayhdistys ry 2021). Kuvassa 3-1 on esitetty Suomeen asennetun tuulivoimatuotannon kehitys vuosina 1997–2021. Leuannevan tuulipuisto kasvattaa osaltaan uusiutuvan energian osuutta sähköntuotannosta ja edesauttaa näin sekä kansallisiin että kansainvälisiin ilmastotavoitteisiin pääsemistä.



Kuva 3-1. Suomen tuulivoimatuotannon kehitys (Suomen Tuulivoimayhdistys ry 2021).

3.2 Maakunnalliset tavoitteet

Maakuntasuunnitelma on pitkän aikavälin (20–30 vuotta) strateginen suunnitelma, jonka maakuntaliitot laativat alueensa kehittämiseen. Siihen pohjautuen laaditaan joka 4. vuosi maakuntaohjelma, jossa kuvataan muun muassa maakunnan kehittämisen tavoitteita. **Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2022–2025** (Pohjois-Pohjanmaan liitto 2021a) kärkihankkeita ovat muun muassa ilmastomaakuntakaava ja Pohjois-Pohjanmaan ilmastotiekartan 2021–2030 toimeenpano. **Pohjois-Pohjanmaan ilmastotiekartta 2021–2030** (Pohjois-Pohjanmaan liitto 2021b) määrittää maakunnan ilmastotavoitteita ja toimenpiteitä.

Ilmastotiekartassa kestävä, tehokas ja vähäpäästöinen energian tuotanto kuuluu ilmastotyön kärkiteemoihin. Pohjois-Pohjanmaalla tuotetaan lähes 40 % tuulivoimasta Suomessa ja maakunnan strateginen tavoite on edistää jatkossakin uusiutuvan energian tuotantoa, myös tuulivoimaa. Samalla edistetään tavoitetta lisätä hajautetun energian tuotantoa. Öljyn käyttö lopetetaan lämmityksessä ja turpeen käyttöä energiantuotannossa vähennetään. (Pohjois-Pohjanmaan liitto 2021b)

Ilmastoviisas ja kiertotaloutta edistävä maankäyttö on myös ilmastotyön kärkiteema. Maakuntakaavoituksen tasolla tavoitteena on määritellä maakunnan maatuulivoimapotentiali, samoin kestävä ja taloudellinen sähkönsiirto. Työ valmistellaan TUULI-hankkeessa (8/2020–8/2022), jonka tavoitteena on tunnistaa maakunnan alueelta tuulivoimatuotantoon soveltuvia alueita kestävä kehityksen eri näkökulmat huomioiden. (Pohjois-Pohjanmaan liitto 2022a)

Ilmastotiekartassa on tunnistettu useita mahdollisuuksia suuriin päästövähennyksiin. Maakunnan alueella suunnitteilla olevien maatuulivoimahankkeiden päästökompensaatiovaikutukseksi on arvioitu yli 2 000 ktCO₂e. (Pohjois-Pohjanmaan liitto 2021b).

Ilmastotavoitteiden toteuttamista ohjaamaan on Pohjois-Pohjanmaalla käynnistetty 2021 **energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan laatiminen**. Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä loka-joulukuussa

2021 ja tavoitteena on kaavan valmistuminen hyväksymiskäsittelyyn kevään 2023 aikana. (*Pohjois-Pohjanmaan liitto 2022b*)

3.3 Siikajoen kunnan tavoitteet

Siikajoen voimassaolevassa kuntastrategiassa on tunnistettu kunnan toimintaympäristöön liittyvinä mahdollisuuksina energiahankkeen sekä lähiympäristön suurhankkeet, mutta toisaalta myös tunnistettu energiahankkeiden vaikutus ympäristöön uhkana. Strategian sisällön johtajuus on kuntalaisen hyvinvoinnin edistäminen ja siksi se laaditaan kuntalaisia varten. Kuntaorganisaation tehtävänä on toteuttaa strategiassa asetettuja tavoitteita käytettävissä olevin voimavaroin.

Hankkeella on välittömiä ja välillisiä kytköksiä kuntastrategian visiota täsmäyttäviin kriittisiin menestystekijöihin. Hanke liittyy keskeisimmin osion *Hyvä ympäristö säilyy nykypolvilta tuleville* alle kirjattuihin tavoitteisiin uusiutuvasta energiasta, mutta toisaalta hanke on myös välillisesti vaikuttamassa osion *Siikajokisten hyvinvoinnin tukena laadukkaat kuntapalvelut* alle kirjattujen kuntapalveluita koskevien tavoitteiden mahdollistajana. Osio *Kunnan asukkaat osallistuvat ja vaikuttavat* linjaa selkeästi hankkeen suunnittelun aikaisen vuorovaikutuksen tavoitteita.

3.4 Hankkeen tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on toteuttaa tuulivoimapuisto Siikalatvan ja Siikajoen kuntien alueella sijaitsevalle Leuvannevan hankealueelle. Hankealueelle suunnitellaan yhteensä enintään 89 uuden tuulivoimalan rakentamista. Suunniteltujen tuulivoimaloiden yksikköteho on noin 7–10 MW ja kokonaiskorkeus enintään 310 metriä.

Hanke toteuttaa valtakunnallisia, maakunnallisia ja kunnallisia uusiutuvan energian tuotantoon liittyviä tavoitteita. Kaavoituksen lähtökohtana oleva hankesuunnitelma pohjautuu olemassa olevaan tietoon mm. asutuksesta, luontoarvoista sekä maisema- ja kulttuuriarvoista.

4 YVA-MENETTELY

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-menettely) on säädetty YVA-lilla (252/2017) ja -asetuksella (277/2017). YVA-menettelyä sovelletaan hankkeisiin ja nii-den muutoksiin, joilla on todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia.

YVA-menettelyä sovelletaan hanketyypistä ja kokoluokasta riippuen joko suoraan YVA-asetuksen hankeluettelon perusteella tai yksittäistapauksessa tehtävän päätöksen pohjalta. Tuulivoimahankkeet vaativat YVA-lain mukaisen menettelyn soveltamista aina, kun yksittäisten laitosten lukumäärä on vähintään 10 tai kokonaisteho vähintään 45 megawattia. Yhteysviranomaisena tässä hankkeessa toimii Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus. YVA-menettely ja kaavoitus toteutetaan mahdollisuuksien mukaan rinnakkain aikataulullisesti yhteen sovittaen.

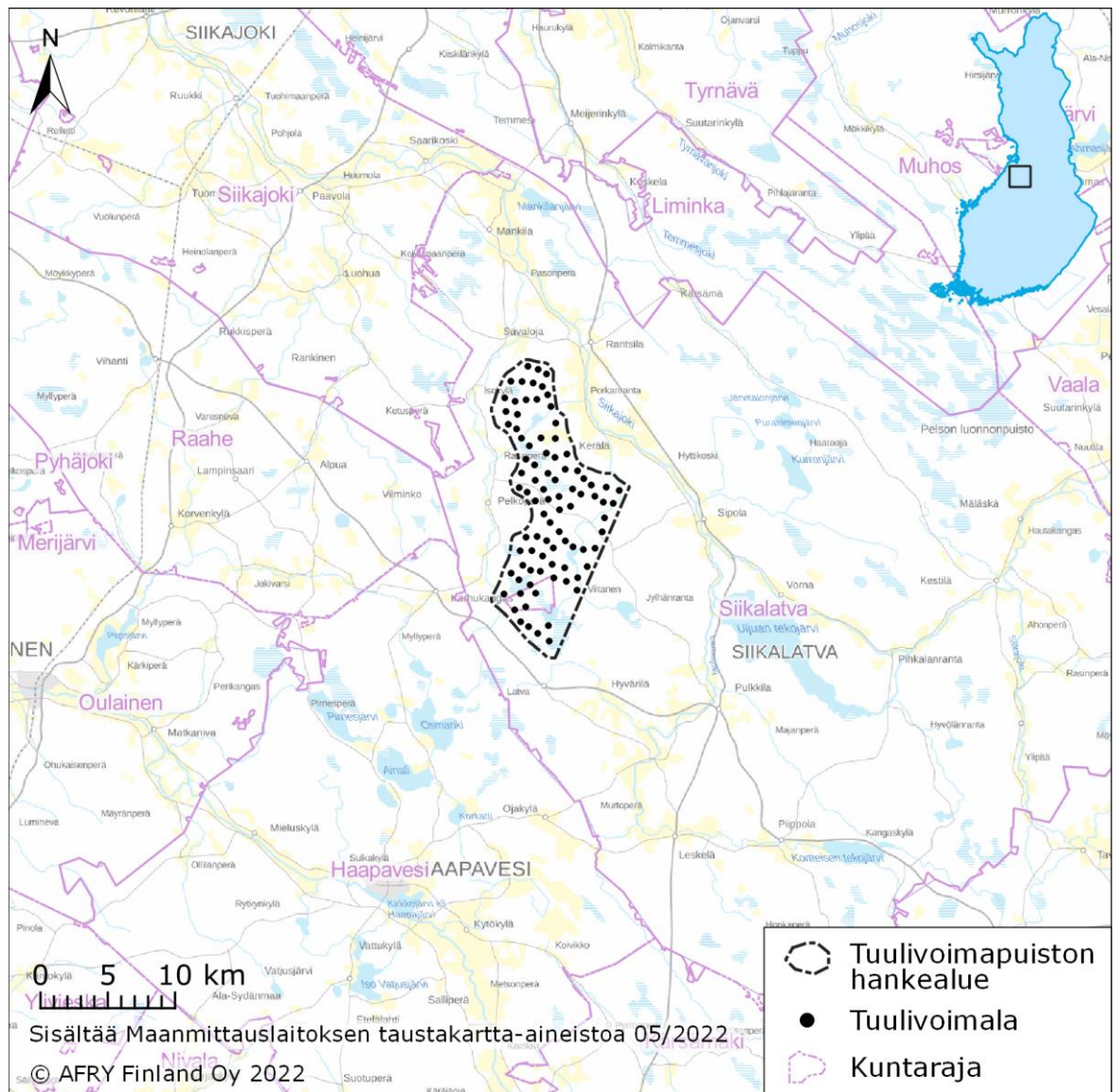
Leuvannevan hankkeen YVA-menettely on käynnistetty YVA-lain 8 §:n mukaisella ennakoneuvottelulla 20.10.2021.

4.1 YVA-menettelyssä arvioitavat vaihtoehdot

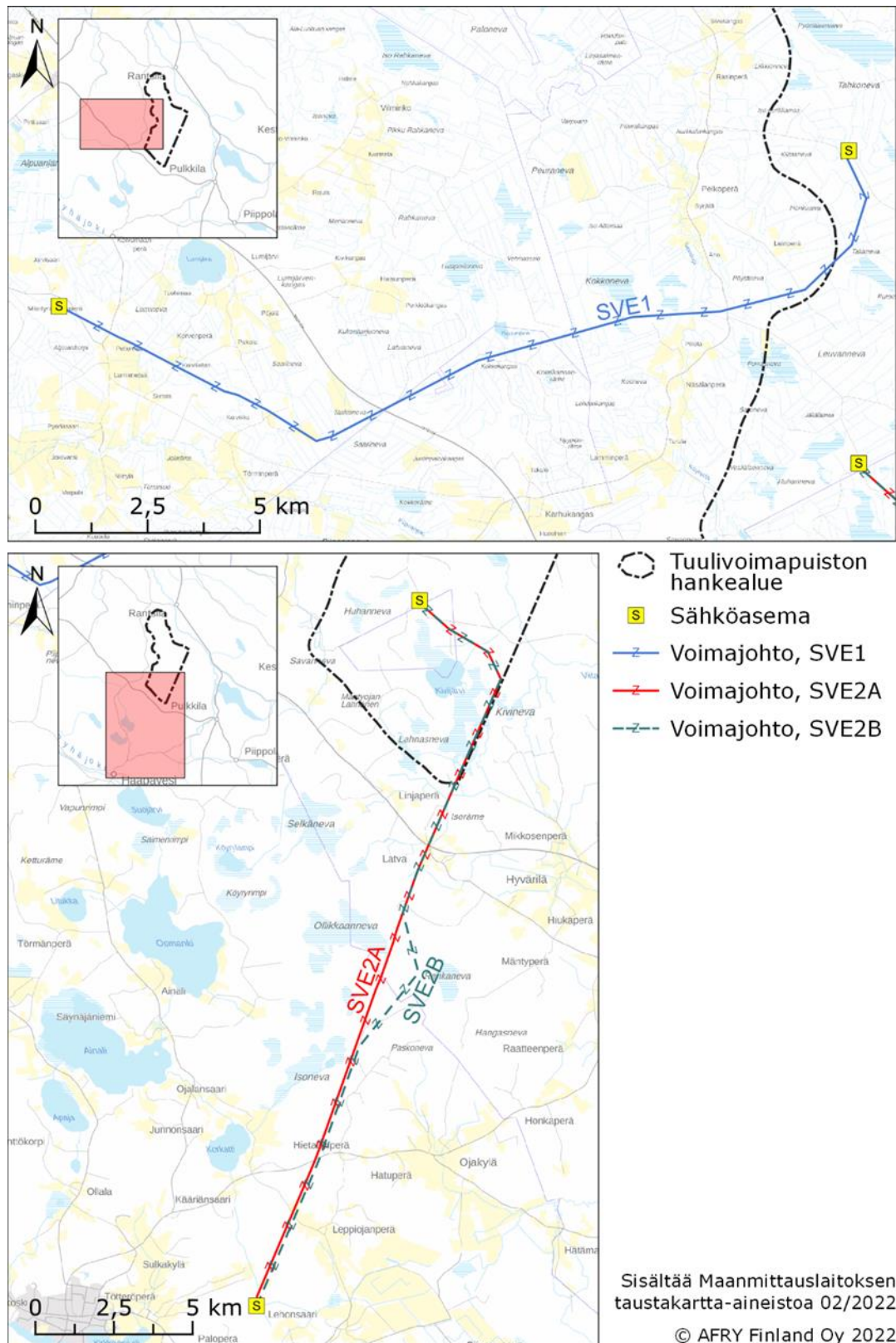
YVA-menettelyssä tarkastellaan niin sanottua nollavaihtoehtoa ja kahta toteutusvaihtoehtoa. Lisäksi YVA-menettelyssä tarkastellaan sähkönsiirtovaihtoehtoja.

Taulukko 4-1. YVA-menettelyssä tarkasteltavat hankevaihtoehdot.

Tuulivoimapuiston vaihtoehdot	
	Tuulivoimapuistoa ja voimajohtoa ei rakenneta.
VE1	Rakennetaan enintään 89 tuulivoimalaa, joiden kokonaiskorkeus on enintään 310 metriä ja yksikköteho noin 6–10 MW.
VE2	Vaihtoehto muodostetaan YVA-selostusvaiheeseen.
Sähkönsiirron vaihtoehdot	
SVE1	- Tuulivoimapuiston sisäinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapelein ja ilmajohdoin (110 tai 400 kV). - Tuulivoimapuistoon rakennetaan kolme sähköasemaa. - Tuulivoimapuiston verkkoliityntä on Lumijärven sähköasemalle, jota suunnitellaan Raaheen, noin 15 kilometrin päähän tuulivoimapuistosta länteen. - Verkkoliityntää varten rakennetaan lähes 22 km voimajohtoa (400 kV).
SVE2A	- Tuulivoimapuiston sisäinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapelein ja ilmajohdoin (110 tai 400 kV). - Tuulivoimapuistoon rakennetaan kolme sähköasemaa. - Tuulivoimapuisto liitetään Haapaveden sähköasemalle, jota suunnitellaan noin 17 kilometrin päähän tuulivoimapuiston eteläpuolelle. - Verkkoliityntää varten rakennetaan hieman alle 25 km voimajohtoa (400 kV).
SVE2B	- Tuulivoimapuiston sisäinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapelein ja ilmajohdoin (110 tai 400 kV). - Tuulivoimapuistoon rakennetaan kolme sähköasemaa. - Tuulivoimapuisto liitetään Haapaveden sähköasemalle, jota suunnitellaan noin 17 kilometrin päähän tuulivoimapuiston eteläpuolelle. - Verkkoliityntää varten rakennetaan vähän yli 25 km voimajohtoa (400 kV). Reitti kiertää Haapaveden lintuvedet ja suot -Natura-alueen.



Kuva 4-1. Alustava VE1:n mukainen tuulipuiston sijoitussuunnitelma. Kuvassa esitetty hyvin alustava sijoitussuunnitelma on kuvaustavaltaan yleispiirteinen ja suunnitelma tarkentuu suunnitteluprosessin edetessä mm. laadittavien selvitysten perusteella. Yksittäisten voimalapaikkojen tarkat sijainnit eivät ole suunnittelun alkuvaiheessa tiedossa.



Kuva 4-2. Tuulipuiston alustavat sähkönsiirron reittivaihtoehdot.

5 SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT JA KAAVOITUSTILANNE

5.1 Maankäyttö- ja rakennuslaki

Yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon yleiskaavan sisältövaatimukset (MRL 39 §):

1. yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys;
2. olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö;
3. asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus;
4. mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla;
5. mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön;
6. kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset;
7. ympäristöhaittojen vähentäminen;
8. rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen; sekä
9. virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

Edellä mainitut seikat on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan osayleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät.

Yleiskaavan yleisten sisältövaatimusten lisäksi tässä kaavassa on otettava huomioon tuulivoimayleiskaavan erityiset sisältövaatimukset (MRL 77 b §):

- 1) yleiskaava ohjaa riittävästi rakentamista ja muuta maankäyttöä;
- 2) suunniteltu tuulivoimarakentaminen ja muu maankäyttö sopeutuu maisemaan ja ympäristöön;
- 3) tuulivoimalan tekninen huolto ja sähkönsiirto on mahdollista järjestää

5.2 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Valtioneuvosto päätti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017 ja ne tulivat voimaan 1.4.2018. Päätöksellä valtioneuvosto korvasi valtioneuvoston vuonna 2000 tekemän ja 2008 tarkistaman päätöksen valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista.

Alueidenkäyttötavoitteiden tehtävänä on muun muassa auttaa saavuttamaan maan-käyttö- ja rakennuslain ja alueidenkäytön suunnittelun tavoitteet, joista tärkeimmät ovat hyvä elinympäristö ja kestävä kehitys. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Uudistetut tavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen, jotka ovat:

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Uusiutumiskykyisen energianhuollon tavoitteiden taustalla on Suomen ilmasto- ja energiapolitiikka, jonka vuoksi alueidenkäytössä on tarpeen varautua uusiutuvan energiantuotannon merkittävään lisäämiseen sekä tuulivoimapotentialin laajamittaiseen hyödyntämiseen. Tavoitteiden mukaan tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin.

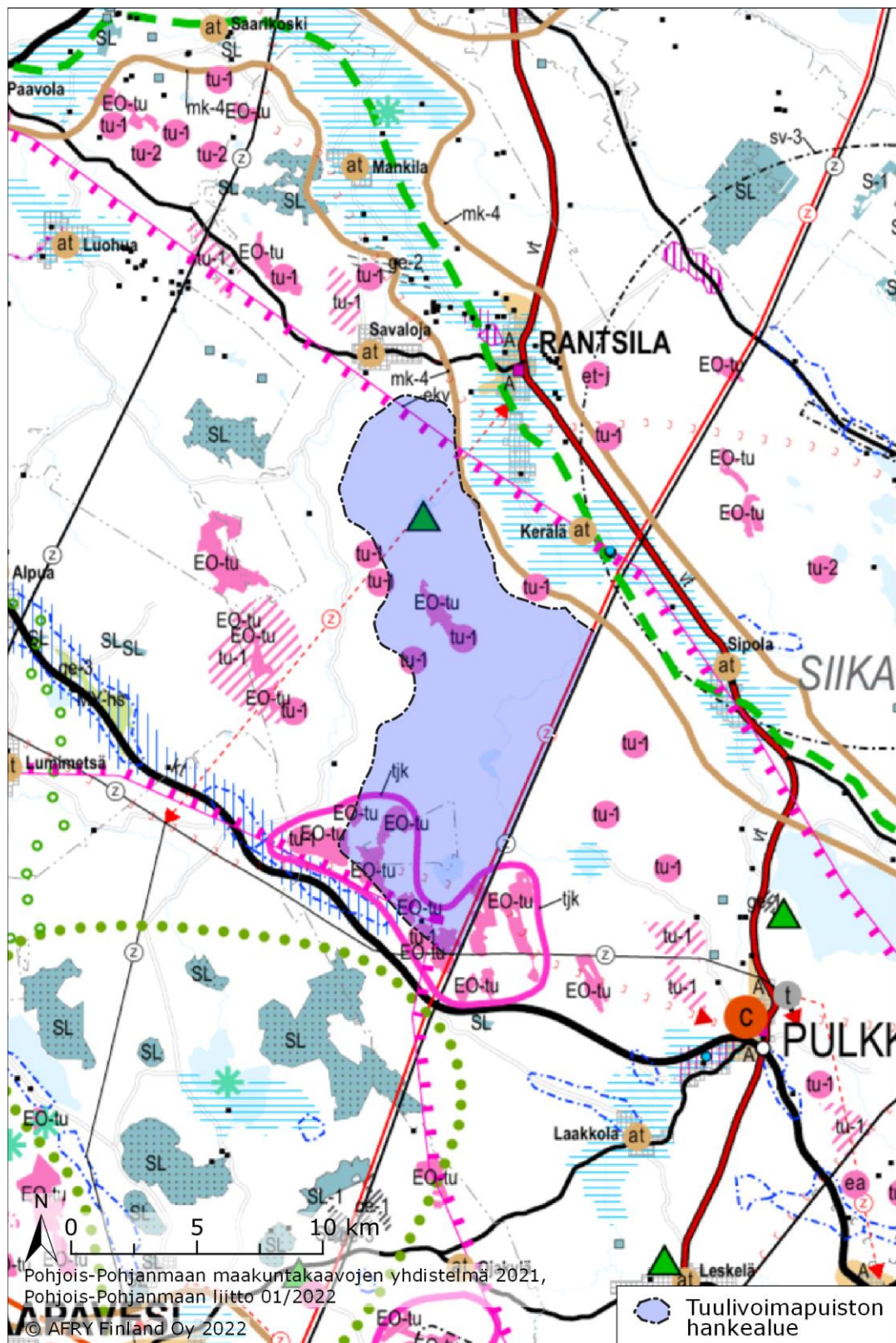
5.3 Maakuntakaavat

5.3.1 Pohjois-Pohjanmaan voimassa olevat maakuntakaavat

Pohjois-Pohjanmaan kokonaismaakuntakaavaa on uudistettu vaihemaakuntakaavoituksen periaatteella (MRL 27 §) vuodesta 2009 alkaen. Pohjois-Pohjanmaalla on lainvoimaisena kolme vaihemaakuntakaavaa.

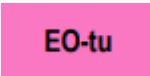
Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Suunnitteluprosessin aikana tarkastellaan hankkeen suhdetta lainvoimaiseen maakuntakaavaan siten, että maakuntakaavan ohjausvaikutus huomioidaan suunnitteluprosessissa.

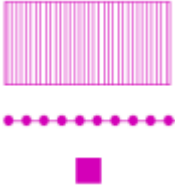
Ote Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavojen yhdistelmäkartasta on esitetty seuraavassa kuvassa (Pohjois-Pohjanmaan liitto 2022b).

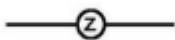


Kuva 5-1. Ote Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavayhdistelmästä.

Maakuntakaavoissa suunnittelualueelle tai sen lähiympäristöön on osoitettu seuraavat kaavamerkinnot ja -määräykset:

Kaavamerkintä	Selite																
	TURVETUOTANTOALUE (1. ja 3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan turvetuotantoalueita, joilla on turpeen ottotoimintaa tai joilla on voimassa oleva ympäristölupa turvetuotantoa varten.																
 	TURVETUOTANTOON SOVELTUVA ALUE (tu-1) (1. ja 3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan turvetuotantoon soveltuvia suoalueita. Suunnittelumääräykset: Alueen käyttöönoton suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset asutukseen ja kulttuuriympäristöön, tuotantoalueiden yhteisvaikutus vesistöihin sekä poronhoitoalueella turvattava poronhoidon edellytykset. Turvetuotantoalueiden jälkikäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon alueiden ominaisuudet, paikalliset maankäyttötarpeet ja suoluonnon tila ja pyrittävä käyttöön, jonka aiheuttama vesistökuormitus ei vaikeuta vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden toteutumista. Jälkikäytön suunnittelussa tulee pyrkiä edistämään maatalouskäyttöä sellaisilla alueilla, joilla on maatalousmaan tarvetta, kuitenkin poronhoitoalueella tulee välttää alueiden ottamista maatalouskäyttöön. Alla lueteltujen soiden turvetuotanto on suunniteltava varmistaen, ettei nimettyjen purojen luonnontilaan voi aiheutua merkittäviä haitallisia vaikutuksia (1. vmkk): <table border="0"> <tr> <td><u>Suon nimi ja valuma-alue</u></td><td><u>Pikkujoki tai puro</u></td></tr> <tr> <td>Aittosuo, 60.064</td><td>Aitto-oja</td></tr> <tr> <td>Jaalangansuo, 60.074</td><td>Jaalankajoki</td></tr> <tr> <td>Lavasuo-Alavuotto, 60.035</td><td>Haaraoja</td></tr> <tr> <td>Mantilansuo W, 60.036</td><td>Leipioja</td></tr> <tr> <td>Murtosuo, 60.063</td><td>Juurikkaoja</td></tr> <tr> <td>Pahasuo, 60.074</td><td>Jaalankajoki</td></tr> <tr> <td>Pyörösuo, 60.026</td><td>Vuotonoja</td></tr> </table>	<u>Suon nimi ja valuma-alue</u>	<u>Pikkujoki tai puro</u>	Aittosuo, 60.064	Aitto-oja	Jaalangansuo, 60.074	Jaalankajoki	Lavasuo-Alavuotto, 60.035	Haaraoja	Mantilansuo W, 60.036	Leipioja	Murtosuo, 60.063	Juurikkaoja	Pahasuo, 60.074	Jaalankajoki	Pyörösuo, 60.026	Vuotonoja
<u>Suon nimi ja valuma-alue</u>	<u>Pikkujoki tai puro</u>																
Aittosuo, 60.064	Aitto-oja																
Jaalangansuo, 60.074	Jaalankajoki																
Lavasuo-Alavuotto, 60.035	Haaraoja																
Mantilansuo W, 60.036	Leipioja																
Murtosuo, 60.063	Juurikkaoja																
Pahasuo, 60.074	Jaalankajoki																
Pyörösuo, 60.026	Vuotonoja																
	TURVETUOTANTOSOIDEN JÄLKIKÄYTÖN KEHITTÄMISEEN SOVELTUVA ALUE (1. vmkk) Merkinnällä osoitetaan turvetuotannon loppuunsaattamisen ja suopohjien jälkikäytön kannalta merkittäviä aluekokonaisuuksia. Kehittämisperiaate: Alueen turvetuotannon loppuunsaattamista ja jälkikäyttöä suunnitellaan kokonaisuutena tuotantoalueen maanomistajien ja toimijoiden yhteistyönä. Jälkikäytön kehittämisessä pyritään lisäämään sekä maatalousmaata että sellaisia kosteikkoja, jotka tuottavat hyötyjä vesienhoidolle,																

	luonnon monimuotoisuudelle, riistataloudelle ja muulle virkistyskäytölle. (1.vmkk)
	MINERAALIVARANTOALUE (3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan sellaisia vyöhykkeitä, joissa on todettu merkittäviä malmi- ja mineraalivarantoja. Lisämerkinnällä -1 osoitetulla mineraalipotentialivyöhykkeellä on erityistä yhteensovittamisentarvetta, esimerkiksi asumisen, matkailun tai muun merkittävän alueellisen erityispiirteen kanssa. Kehittämisperiaatteet: Mikäli alueen mineraalivarojen hyödyntämistä edistetään, sovitetaan toiminta yhteen muun maankäytön kanssa ja otetaan huomioon mineraalivarojen hyödyntämisen ympäristövaikutukset sekä alueiden erityispiirteet.
	MUINAISMUISTOKOHDE (2. ja 3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan muinaismuistolailla (295/63) rauhoitetut kiinteät muinaisjäännökset. Suunnittelumääräys: Kohdetta koskevista maankäytön suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.
	PERINNEMAISEMAKOHDE (3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviä perinnemaisema- ja perinnebiotooppikohteita. Suunnittelumääräykset: Alueiden suunnittelussa ja käytössä tulee edistää kohteen kulttuuri- ja luonnonperintöarvojen säilymistä. merkittävästi vaikuttavissa hankkeissa on varattava ao. viranomaiselle tilaisuus antaa lausunto.
	VIRKISTYS- JA MATKAILUKOHDE (2. ja 3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan vähintään seudullisia virkistys- ja matkailukohteita sekä muita seudullisesti merkittäviä virkistys- ja matkailupalvelujen kehittämiskohteita.
	VALTAKUNNALLISESTI ARVOKAS RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ (2. ja 3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan valtioneuvoston päätöksen mukaiset valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009). Osa kohteista ei näy kaavakartalla; luettelo valtakunnallisesti arvokkaista rakennetuista kulttuuriympäristöistä ja -kohteista on esitetty 2. vaihemaakuntakaavan selostuksen liitteissä 4 ja 5 sekä 3. vaihemaakuntakaavan selostuksen liitteessä 5 a. Suunnittelumääräykset:

	Alueiden käytön suunnittelussa tulee edistää kulttuuriympäristön valtakunnallisten ja maakunnallisten arvojen säilymistä. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa on otettava huomioon rakennettujen kulttuuriympäristöjen kokonaisuudet ja ominaispiirteet. Suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota RKY 2009 -inventoinnissa sekä Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015 -selvityksessä kirjattuihin arvoihin ja ominaispiirteisiin.
	PÄÄSÄHKÖJOHTO 400 kV JA 220 kV (1. ja 3. vmkk)
	PÄÄSÄHKÖJOHTO 110 kV (1. ja 3. vmkk)
	UUSI PÄÄSÄHKÖJOHTO 400 kV (1. ja 3.vmkk) Merkinnällä on osoitettu voimajohtohankkeiden YVA-menettelyn perusteella valitut linjaukset tai muutoin rakentamisen edellytykset täyttävät voimajohtojen linjaukset. Merkintää koskee maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.
	PÄÄSÄHKÖJOHDON YHTEYSTARVE (1. ja 3. vmkk) Merkinnällä on osoitettu sähköverkon pitkän aikavälin kehittämistarpeet sekä kaavan laatimisvaiheessa toteutumiseltaan epävarmojen tuulivoima-alueiden sähkönsiirtoyhteydet. Suunnittelumääräys: Pyhäjoen Hanhikiven ydinvoimalaitoksen kantaverkon lähiliityntää suunniteltaessa tulee linjauksen suuntauksella ja teknisin ratkaisuin huolehtia, että voimajohtoyhteys ei aiheuta merkittävästi heikentäviä vaikutuksia linjauksen läheisyydessä sijaitsevan Natura 2000-verkostoon kuuluvan alueen linnustolle.
	MOOTTORIKELKKAILUN YHTEYSTARVE (2. vmkk)
	VIHERYHTEYSTARVE (2. vmkk) Merkinnällä osoitetaan kaupunkiseutujen ja jokilaaksovyöhykkeiden sisäisiä ja niitä yhdistäviä tavoitteellisia ulkoilun runkoreittejä ja niihin liittyviä pienialaisia virkistysalueita. Merkintään sisältyy sekä olemassa olevia että kehitettäviä ulkoilu-, pyöräily-, melonta- ym. reittejä. Suunnittelumääräys: Yksityiskohtaisemmalla suunnittelulla tulee turvata virkistysalueiden ja -reittien seudullinen jatkuvuus ja

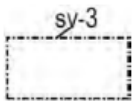
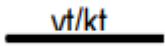
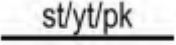
	kehittäminen sekä liittyminen virkistyskeskuksiin, suojelualueisiin ja kulttuuriympäristöihin.
	POHJAVESIALUE (3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeät (I luokka / 1- luokka) ja vedenhankintaan soveltuvat (II luokka) / muut vedenhankintakäyttöön soveltuvat (2-luokka) pohjavesialueet. Suunnittelumääräykset: Pohjavesien pilaantumis- ja muuttumisriskejä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle tärkeistä ja vedenhankintaan soveltuvista pohjavesialueista tai riskien syntyminen on estettävä riittävin vesiensuojelutoimenpitein. Alueella tulee huolehtia pohjavesien suojelun ja maa-ainesten ottotarpeiden yhteensovittamisesta.
	TÄRKEÄ POHJAVESIVYÖHYKE (3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan laajoja, useista pohjavesialueista muodostuvia vyöhykkeitä, jotka soveltuvat pohjaveden ottamiseen maakunnallista tai seudullista tarvetta varten.
	MAAKUNNALLISESTI ARVOKAS MAISEMA-ALUE (2. ja 3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (Pohjois-Pohjanmaan päivitysinventointi 2013-2015; Kainuun päivitys- ja täydennysinventointi 2011-2013). Luettelot alueista on esitetty 2. vaihemaakuntakaavan ja 3. vaihemaakuntakaavan kaavaselostuksissa. Suunnittelumääräykset: Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja kehittämisessä on otettava huomioon alueen ominaispiirteet sekä maisema- ja kulttuuriarvot. Alueen suunnittelussa on arvioitava ja sovitettava yhteen maakuntakaavassa osoitetun käyttötarkoituksen mukainen maankäyttö sekä maisema- ja kulttuuriympäristöarvot. Maisema-alueella tulee edistää peltojen, niittyjen ja muiden avoimien maisematilojen säilymistä. Uudis- ja täydennysrakentamisen suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakentamisen sopeutumiseen sijainniltaan ja rakennustavaltaan maisemaan. Suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota selvityksissä <i>Arvokkaat maisema-alueet Pohjois-Pohjanmaalla. Pohjois-Pohjanmaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventointi (Pohjois-Pohjanmaan liitto, julkaisu B:86, 2015)</i> sekä <i>Kainuun kulttuurimaisemat ja maisemanähtävyydet</i>.

mk

mk-4

at

	asumisen, alkutuotannon ja muun elinkeinotoiminnan tarpeet sekä kehittämällä kylän ydinaluetta toiminnallisesti, kyläkuvallisesti ja liikennejärjestelyiltään selkeästi hahmottuvaksi kohtaamispaikaksi. Uudisrakentaminen on pyrittävä sijoittamaan siten, että se sijoittuu palvelujen kannalta edullisesti olevan kyläasutuksen sekä tie- ja tietoliikenneyhteyksien läheisyyteen. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakentamisen sopeuttamiseen kyläkokonaisuuteen ja -ympäristöön, vesihuollon järjestämiseen ja hyvien peltoalueiden säilyttämiseen maatalouskäytössä.
A	TAAJAMATOIMINTOJEN ALUE (1. ja 3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan asumisen, palvelujen, teollisuus- ja muiden työpaikka-alueiden ym. taajamatoimintojen sijoittumisalue ja laajentumisalueita. Suunnittelumääräykset: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee alueiden käyttöönottojärjestyksessä ja mitoituksessa kiinnittää erityistä huomiota vaihtoehtoisten aluekokonaisuuksien toiminnallis-taloudelliseen edullisuuteen, ympäristön laatuun ja kevyen liikenteen toimintaedellytyksiin. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee edistää yhdyskuntarakenteen eheyttämistä hajanaisesti ja vajaasti rakennetuilla alueilla sekä taajaman ydinalueen kehittämistä toiminnallisesti ja taajamakuvallisesti selkeästi hahmottuvaksi keskuksiksi. Maankäyttöratkaisuissa tulee pyrkiä hyvään energiatalouteen. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee määritellä kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen kannalta edulliset vyöhykkeet taajamarakenteen kehittämisen perustaksi. Yksityiskohtaisempiin kaavoihin tulee sisällyttää periaatteet uudisrakentamisen sopeuttamisesta rakennettuun ympäristöön. Alueiden käytön suunnittelussa ja rakentamisessa on varmistettava, että alueella sijaitsevien kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeiden kohteiden kulttuuri- ja luonnonperintöarvot säilyvät. Taajaman merkittävä laajentaminen päätien toiselle puolelle yksityiskohtaisempaan kaavaan perustuen edellyttää turvallisten yhteyksien järjestämistä päätien poikki. Maankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon tulvariskialueet ja tulvien hallintasuunnitelmat sekä varautua sään ääri-ilmiöiden vaikutuksiin.

	SUOJA-ALUE / LENTOLIIKENTEEN VARALASKUPAIKKA (3. vmkk) Lisämerkinnällä -3 osoitetaan aluetta, jolla on voimassa lentoliikenteen varalaskupaikasta johtuvia rajoituksia. Suunnittelumääräykset: Alueen suunnittelussa tulee ottaa huomioon lentoliikenteen varalaskupaikasta johtuvat maankäytön rajoitukset. Lentoesteen muodostavista mastoista ja rakenteista on pyydettävä puolustusvoimien lausunto sekä ilmailulain 864/2014 158 § mukainen lausunto Trafilta.
	VALTATIE (vt) / KANTATIE (kt) (1. ja 3. vmkk) Suunnittelumääräys: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on pyrittävä edistämään kevyen liikenteen väylien toteuttamista erityisesti taajamien, kyläkeskusten ja koulujen läheisyydessä.
	SEUTUTIE, YHDYSTIE TAI PÄÄKATU (1. ja 3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan liikennejärjestelmän kokonaisuuden kannalta merkittävät seututiet, yhdystiet tai pääkadut.

	LUONNONSUOJELUALUE (1. ja 3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltaviksi tarkoitettuja alueita. Suunnittelumääräys: Alueen ja sen ympäristön maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa siten, ettei vaaranneta alueen suojelun tarkoitusta, vaan pyritään edistämään alueen luonnon monimuotoisuuden sekä alueiden välisten ekologisten yhteyksien säilymistä. Rakennuslupahakemuksesta tulee pyytää MRL 133 § mukainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto.
	NATURA 2000 -VERKOSTOON KUULUVA ALUE (1. ja 3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan valtioneuvoston päätösten mukaiset Natura 2000 -verkoston alueet.
	LUONNON MONIKÄYTTÖALUE (1., 2. ja 3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan virkistyskäytön kannalta kehitettäviä, arvokkaita luontokohteita sisältäviä aluekokonaisuuksia. Suunnittelumääräys: Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota luontoalueiden

	virkistyskäyttömahdollisuuksien edistämiseen, niiden välisten reitistöjen muodostamiseen sekä maisema- ja ympäristöarvojen säilymiseen. (3.vmkk) Matinsuo - Lääväsuu - Kivisuon aluekokonaisuuden maankäytön suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota arkojen eläinlajien elinmahdollisuuksien säilymiseen. (1.vmkk)
--	--

Maakuntakaavojen yleismääräyksistä hanketta koskevat erityisesti:

MAA- JA METSÄTALOUS (2. vmkk)

Yleisiä suunnittelumääräyksiä:

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava hyvien ja yhtenäisten peltoalueiden säilyminen tuotantokäytössä. Maaseutua kehitettäessä on pyrittävä sovittamaan yhteen asutuksen tavoitteet ja maatalouden, mukaan lukien karjatalouden, toimintaedellytykset.

Maankäyttöä suunniteltaessa on tuettava metsätalousalueiden ja -yksiköiden yhtenäisyyttä ja toimivuutta. Metsätaloutta suunniteltaessa tulee edistää metsien monipuolista hyödyntämistä yhteen sovittamalla eri käyttömuotojen ja luonnon monimuotoisuuden tavoitteita.

SOIDEN KÄYTTÖ (1. ja 3. vmkk)

Yleisiä suunnittelumääräyksiä:

Soiden ja turvemaiden käyttö tulee suunnitella ja toteuttaa niin, että voimassa olevassa Oulujoen - Iijoen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman toimenpideohjelmassa esitetyt vesien tilaa koskevat tavoitteet saavutetaan.

Alla mainituilla valuma-alueilla turvetuotanto on vaiheistettava voimakkaasti ja vesiensuojelumenetelmien tehokkuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Kivarinjoen (alue 61.14) ja Livojoen alaosan (alue 61.51) valuma-alueilla turvetuotannon vaiheistamisella on pyrittävä myös poronhoidolle aiheutuvien haittavaikutusten lieventämiseen.

- 53.02 Kalajoen alaosa
- 54.02 Pyhäjoen keskiosa
- 57.01 Siikajoen alaosa
- 57.03 Siikajoen yläosa
- 57.06 Lamujoki
- 58.02 Temmesjoen keskiosa
- 59.14 Sanginjoen alaosa
- 59.15 Sanginjoen yläosa
- 59.26 Otermanjärven alue, Kutujoki
- 59.31 Oulujärven Niskanselän alue
- 59.34 Aittojoki
- 60.02 Ylikiminki
- 60.03 Kiiminkijoen keskiosa
- 60.06 Nuorittajoen alaosa
- 60.07 Nuorittajien yläosa
- 61.14 Kivarinjoki
- 61.51 Livojoen alaosa
- 63.01 Kuivajoen alaosa Kiiminkijoen vesistöalue

TUULIVOIMALOIDEN RAKENTAMINEN (1. ja 3. vmkk)

Yleisiä suunnittelumääräyksiä:

Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoimala-alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa tuulipuistoja, jotka eivät ole merkitykseltään seudullisia.

Perämeren rannikkoalueella tuulivoimarakentaminen tulee sijoittaa ensisijaisesti maakuntakaavassa osoitetuille tuulivoimaloiden alueille. Tapauskohtaisesti voidaan harkita tuulivoimaloiden sijoittamista myös muille alueille, mikäli se ei merkittävästi lisää tuulivoimarakentamisesta aiheutuvia haitallisia yhteisvaikutuksia asutukseen, maisemaan, linnustoon tai muuhun ympäristöön.

Tuulivoimalat tulee lähtökohtaisesti sijoittaa linnuston kannalta tärkeiden alueiden ulkopuolelle. Tapauskohtaisesti voidaan harkita tuulivoimarakentamista myös näille alueille, mikäli tuulivoimarakentaminen ei heikennä alueiden linnustoarvoja.

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa voimalat tulee sijoittaa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden ja rakennettujen kulttuuriympäristöjen, luonnonsuojelualueiden, Natura 2000 -verkoston alueiden, harjajensuojeluohjelman alueiden, maakuntakaavan luonnonalueiden ja seudullisesti merkittävien virkistysalueiden ulkopuolelle.

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa on otettava huomioon eri hankkeiden yhteisvaikutukset erityisesti asutukseen, maisemaan ja linnustoon sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia. Tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei asutukselle aiheudu merkittäviä melu- ja välkevaikutuksia ja että valtakunnallisten kulttuuriympäristöjen arvot säilyvät.

Lähekkäin sijoittuvien tuulivoimala-alueiden liittäminen sähköverkkoon on pyrittävä keskittämään yhteiseen johtokäytävään.

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa on otettava huomioon lentoliikenteestä, liikenneväylistä ja tutkajärjestelmistä johtuvat rajoitteet voimaloiden koolle ja sijoittelulle sekä selvítettävä tuulivoimaloiden vaikutukset puolustusvoimien toimintaan. Poronhoitoalueella tulee turvata poronhoidon edellytykset.

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa on kuultava puolustusvoimia. Suunnittelussa tulee turvata puolustusvoimien toimintaedellytykset sekä ottaa erityisesti huomioon puolustusvoimien toiminnasta, kuten tutkajärjestelmistä ja radioyhteyksien turvaamisesta johtuvat rajoitteet.

RAKENTAMISRAJOITUS (3. vmkk)

Virkistys- ja suojelualueiksi sekä liikennettä ja teknistä huoltoa varten maakuntakaavassa osoitettuja alueita koskee maankäyttö- ja rakennuslain 33 § mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus. Rajoitus ei koske virkistys- ja matkailukohteen kohdemerkintää, kehittämisperiaatemerkintöjä eikä alueiden erityisominaisuuksia kuvaavia merkintöjä.

5.3.2 Pohjois-Pohjanmaalla valmisteilla olevat maakuntakaavat

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan laatiminen on ohjelmoitu toteutettavaksi vuosina 2021–2023. Maakuntahallitus käsittelee kaavoituksen vireille tulon sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävillä asettamisen kokouksessaan 11.10.2021 (§ 129). Kaavoitustyön tavoitteita, sisältöä ja vuorovaikutusta käsittelevä osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 22.10.–3.12.2021. OAS-kuulemisen aikana saatu palaute ja laaditut

vastineet käsiteltiin maakuntahallituksessa 14.3.2022 (§ 38). Tavoitteena on saada valmisteluvaiheen kuulemisaineisto maakuntahallituksen käsittelyyn 23.5.2022.

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava käsittelee koko maakunnan alueidenkäyttöä ja sen suunnitellut pääteemat ovat:

Aluerakenne ja saavutettavuus (kansallinen alueidenkäytön kehityskuvatyö ja aluerakennetyö)

Liikennejärjestelmä ja logistiikka-alueet (LJ-työ, infrahankkeet, edunvalvonta, Oulun seudun Kehityskuva 2030+)

Energiantuotanto, varastointi ja siirto (TUULI-hanke ja erillisselvitys)

Viherrakenne ja ekosysteemipalveluiden tarkastelu (TUULI-hanke)

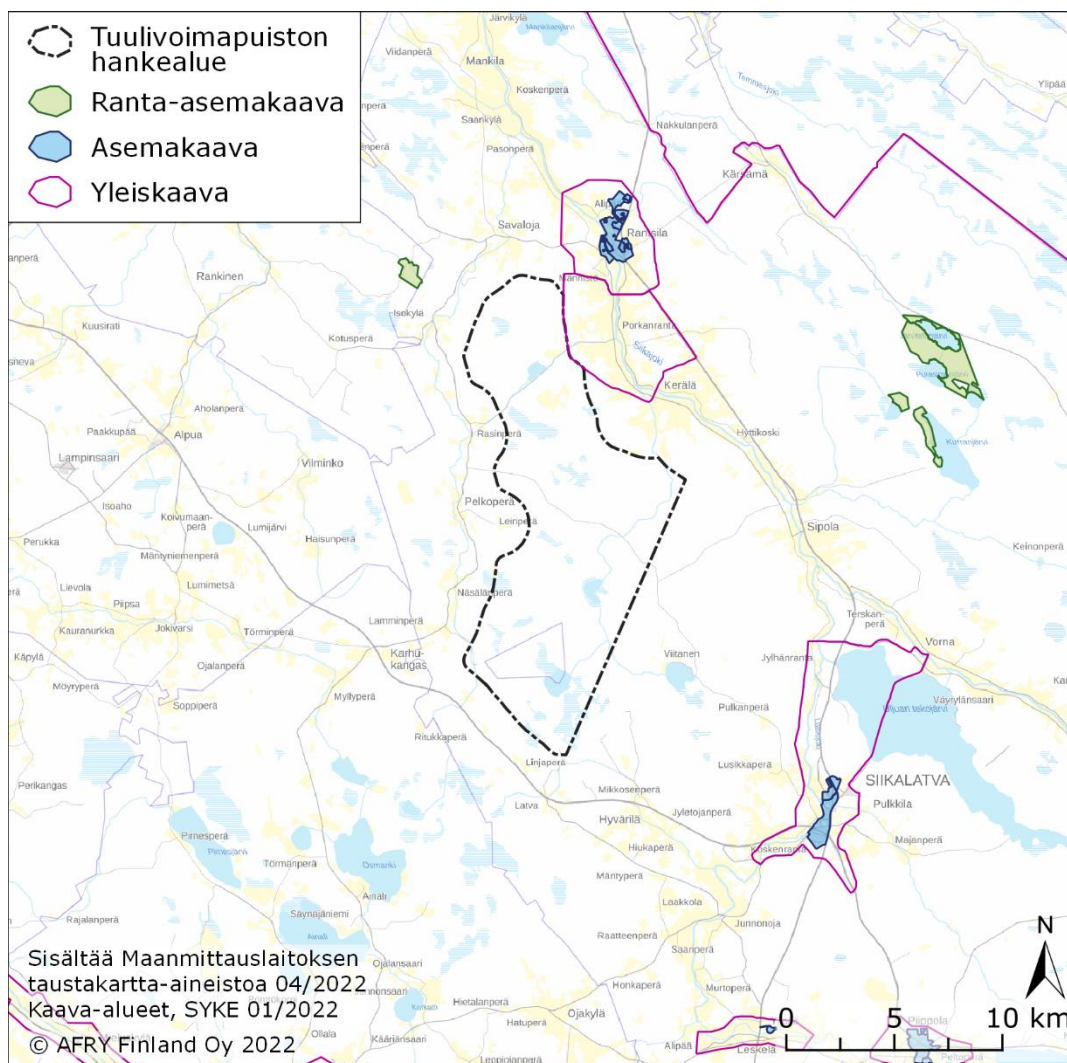
Energiamurroksen vaikutukset maankäytön suunnitteluun ja ilmastovaikutusten arviointi (Pohjois-Pohjanmaan energiamurros ja ilmastovaikutusten arviointi maakuntakaavassa on maakuntaohjelman 2022–2025 Kestävästi kasvava Pohjois-Pohjanmaa -teeman kärkihanke).

5.4 Yleiskaavat ja asemakaavat

Suunnittelualueella ei ole voimassa olevia yleis- tai asemakaavoja.

Lähimmät voimassa olevat yleiskaavat ovat Siikalatvalla tuulivoimapuiston hankealueeseen koillisessa rajautuva Porkanrannan osayleiskaava sekä noin kilometrin etäisyydelle sijoittuva Rantsilan kirkonkylän osayleiskaava. Pulkkilan kirkonkylän osayleiskaava sijoittuu yli kahdeksan kilometrin etäisyydelle itään tuulivoimapuiston hankealueesta.

Lähimmät asemakaavat ovat Siikalatvalla Rantsilan kirkonkylän asemakaavat hieman yli kahden kilometrin etäisyydellä tuulivoimapuiston koillispuolella ja Siikajoen Järvelänjärven ranta-asemakaava noin kolmen kilometrin etäisyydellä tuulivoimapuiston luoteispuolella.



Kuva 5-2. Voimassa olevat yleis- ja asemakaavat.

5.5 Vireillä olevat kaavat

Suunnittelualueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole vireillä olevia asema- tai yleiskaavaprojekteja. Tuulivoimapuiston hankealueen itäpuolelle välittömään läheisyyteen sijoittuvan Taikkonevan tuulivoimapuiston kaavoitusaloite on hyväksytty Siikalatvan kunnanhallituksen päätöksellä 2.11.2021 ja länteen noin kahden kilometrin etäisyydelle sijoittuvan Siikajoen Hukanpalon tuulivoimapuiston kaavoitusaloite Siikajoen kunnanhallituksen päätöksellä 30.11.2020.

Hankealuetta lähin vireillä oleva asemakaava on Rantsilan asemakaavamuutos tuulivoimapuiston hankealueen läheisyydessä, sen koillispuolella.

6 LAADITTAVAT SELVITYKSET

Tässä vaiheessa ympäristövaikutusten arviointityön osana on ohjelmoitu laadittavaksi seuraavat selvitykset ja mallinnukset. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä laadittuja selvityksiä hyödynnetään ja tarvittaessa täydennetään kaavoitusprosessin aikana.

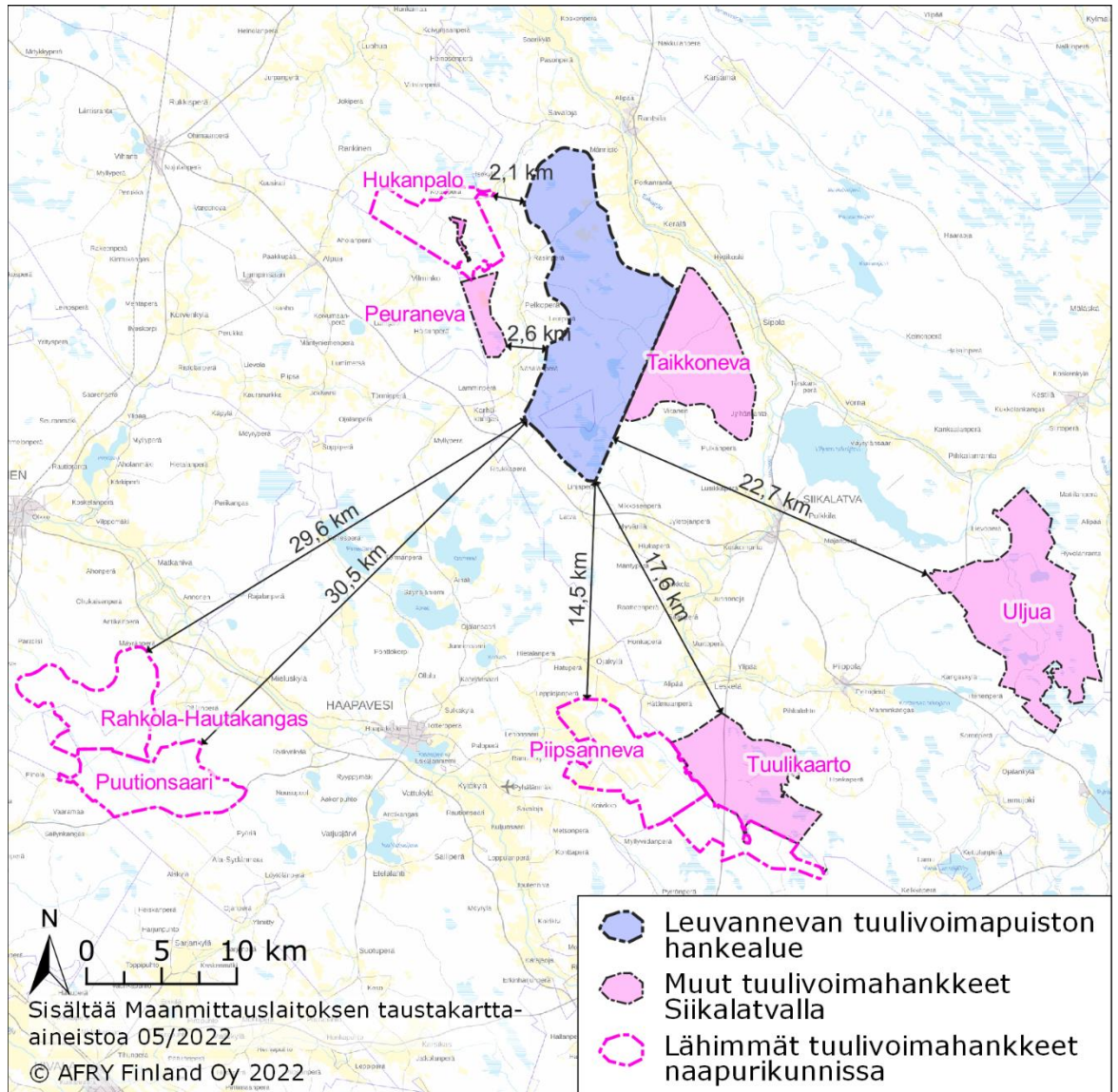
- näkemäalueanalyysi, joka kuvaa mihin saakka tuulivoimapuisto näkyisi
- valokuvasovitteita, joissa tuulivoimapuisto ja voimajohto on mallinnettu maisemaan
- maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys (myös voimajohtoreiteille)
- muinaismuistoseelvitys (myös voimajohtoreiteille)
- melumallinnus kuvaamaan tuulivoimaloiden äänen leviämistä
- välkemallinnus
- asukaskysely, jolla selvitetään lähiasukkaiden suhtautumista
- luontoselvitykset sisältäen
- kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksen (myös voimajohtoreiteille),
- Natura-arvioinnin Haapaveden lintuvesille ja Natura-tarvearvioinnin Akanneva-Rimmennevalle,
- linnuston: pöllöt, kanalintujen soidinpaikat (myös voimajohtoreiteille), pesimälinnusto, päiväpetolinnut, kevät- ja syysmuutto
- liito-oravan,
- viitasammakon,
- lepakot ja
- lumijälkilaskennan.

7 ARVIOITAVAT VAIKUTUKSET

Osayleiskaavoituksen yhteydessä arvioidaan MRL 9 §:n ja MRA 1 §:n mukaisesti kaavan toteuttamisen aiheuttamia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia ympäristöön. Vaikutuksia selvittäessä painopiste asetetaan merkittäviksi arvioituihin vaikutuksiin. Kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Tuulivoimahankkeissa yleisesti merkittäviksi tunnistettuja vaikutuksia ovat erityisesti melu- ja varjon vilkkumisvaikutukset (välke), linnustovaikutukset sekä maisemavaikutukset. Vaikutuksia tunnistetaan ja vaikutusten arviointia kohdennetaan kyseessä olevan hankkeen ja ympäristön kannalta keskeisiin teemoihin.

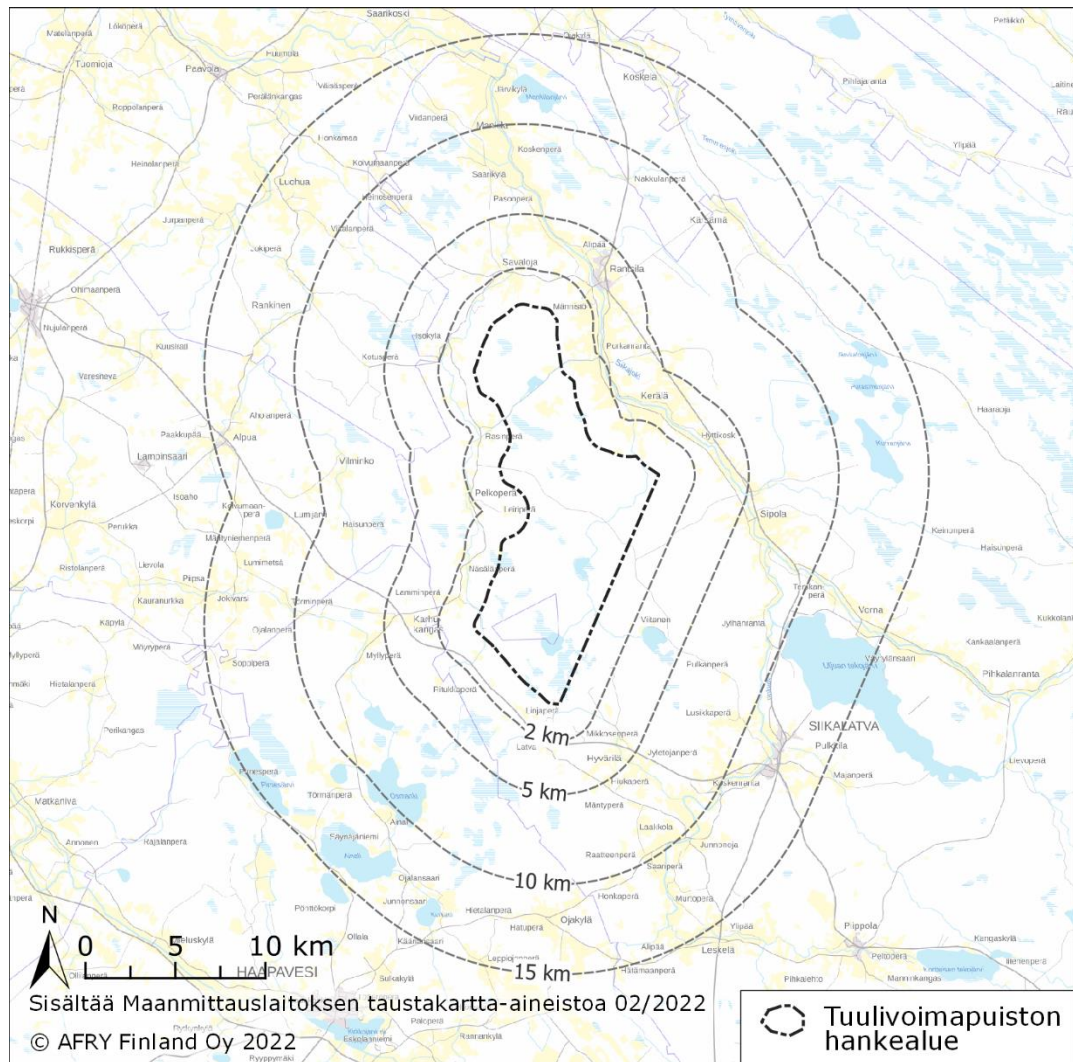
Vaikutusten arvioinnissa huomioidaan yhteisvaikutukset muiden tuulivoimahankkeiden kanssa. Hankkeen lähivaikutusalueelle idässä on suunnitteilla Prokon Oy:n Siikalatvan Taikkonevan tuulivoimapuisto sekä luoteessa Suomen Voima Oy:n Siikajoen Hukanpalon tuulivoimapuisto, joiden osalta vaikutusten arvioinneissa huomioidaan Leuvannevan ja kyseisten hankkeiden melun, välkkeen, maiseman, linnuston ja maankäytön yhteisvaikutukset (kuva 7-1). Muut suunnitteilla tai rakenteilla olevat hankkeet otetaan huomioon, mikäli yhteisvaikutuksia arvioidaan muodostuvan.

Esiin tuodaan myös sellaiset lähialueen muiden toimialojen hankkeet, joilla voi olla yhteisvaikutuksia Leuvannevan hankkeen kanssa. Esimerkkinä Fingridin Metsälinja-voimajohtohanke välittömästi Leuvannevan tuulivoimapuiston hankealueen itäpuolella, jossa rakennetaan 400 kV -voimajohto Haapajärven Pysäysperältä Muhoksen Pyhänselälle. Uusi voimajohto sijoittuu nykyisen 220 kV -voimajohdon rinnalle, sen länsipuolelle. (*Fingrid 2022a*)

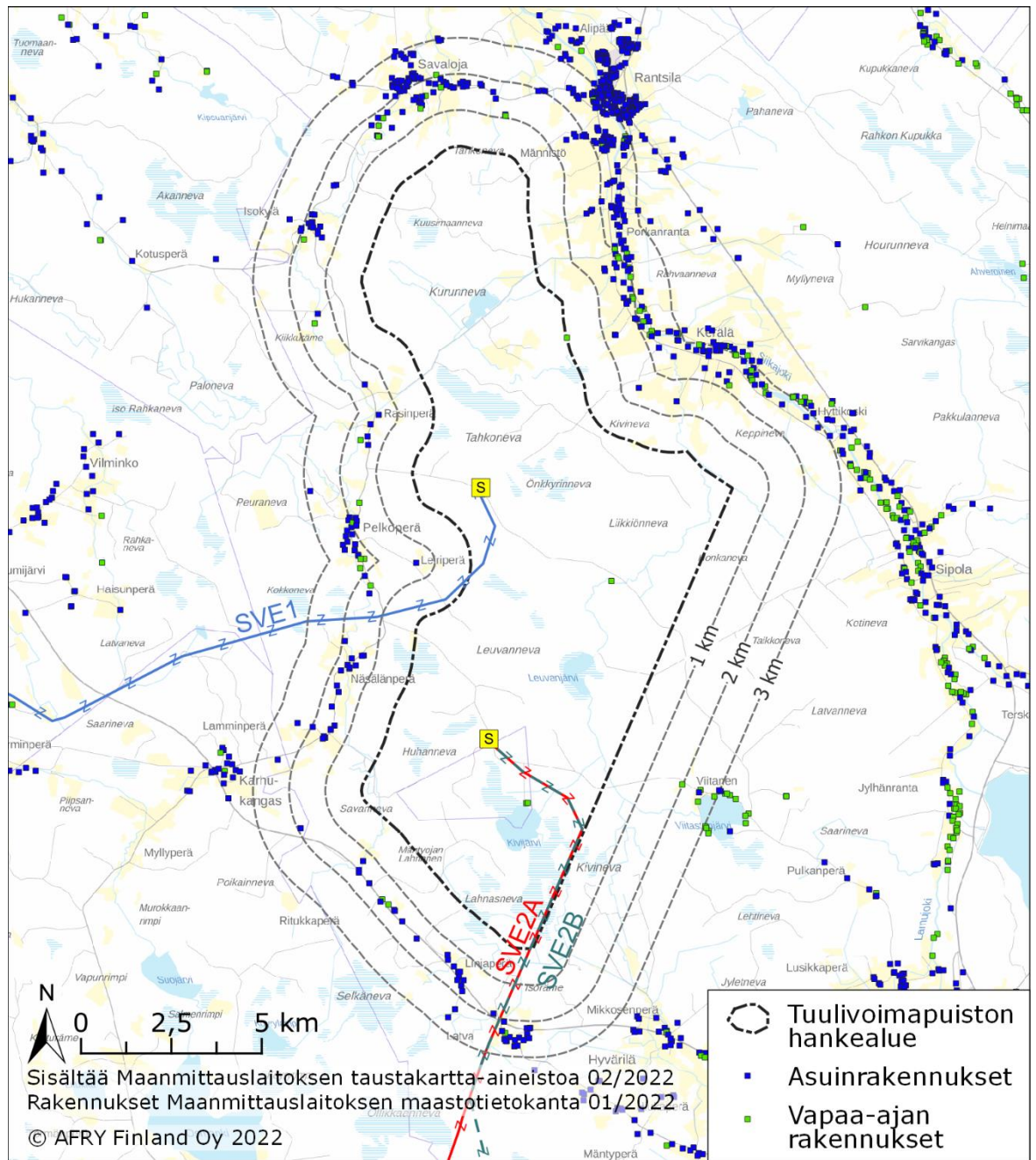


Kuva 7-1. Lähialueen vireillä olevat tuulivoimahankkeet.

Ympäristövaikutusten merkittävyyttä arvioidaan vertaamalla ympäristön sietokykyä kunkin ympäristörasituksen suhteen. Vaikutusten arvioinnin menetelminä käytetään asiantuntija-arvioita, paikkatietoanalyyskejä, kartta- ja ilmakuvatulkintoja sekä maastokäyntejä. Vaikutusalueiden alustavaa laajuutta suhteessa Leuannevan hankealueeseen on havainnollistettu kuvissa 7-2 ja 7-3.



Kuva 7-2. Havainnollistus vaikutusalueiden alustavasta laajuudesta.



Kuva 7-3. Alustavan hankealueen lähiseudun asuin- ja lomarakennukset.

8 OSALLISET

Maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (osallinen) on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä (MRL 62 §). Keskeisinä osallisina tässä kaavoitusprosessissa ovat

Viranomaiset, joita ovat mm.:

- Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
- Pohjois-Pohjanmaan liitto
- Pohjois-Suomen Aluehallintovirasto (AVI)
- Traficom (Liikenne- ja turvallisuusvirasto)
- Digita Oy
- Elenia Verkko Oyj
- Fintraffic Lennonvarmistus Oy (ent. ANS Finland Oy)
- Väylävirasto
- Puolustusvoimien pääesikunta
- Puolustusvoimien 3. logistiikkarykmentti
- Fingrid Oyj
- Ilmatieteen laitos
- Viestintävirasto
- Jokilaaksojen pelastuslaitos
- Pohjois-Pohjanmaan museo
- Museovirasto
- Siikalatvan kunta
- Siikajoen kunta
- Ympäristöpalvelut Helmi
- Haapaveden kaupunki
- Raahen kaupunki
- Siikalatvan Vesihuolto Oy
- Metsähallitus (luontopalvelut, julkiset hallintotehtävät)
- Suomen metsäkeskus
- Luonnonvarakeskus
- Pro Agria Oulu
- MTK Pohjois-Suomi
- MTK Rantsila
- MTK Keskipiste

Yhdistykset ja yhteisöt, joita ovat mm.:

- Suomen luonnonsuojeluliitto, Pohjois-Pohjanmaan piiri ry
- Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry
- Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri ry
- Siikalatvan Luonto Ry
- Alueen metsästysseurat
- Sipolan kyläyhdistys
- Savalojan kyläyhdistys ry
- Haapaveden Kylät ry
- Haapavesi-Seura ry
- Rantsila-seura
- Siikajokilaakson riistanhoitoyhdistys
- Metsänhoitoyhdistys Siikalakeus
- Siikalatvan Yrittäjät ry
- Kaisanet Oy
- DNA
- Elisa
- Telia Finland Oy

Asukkaat, yritykset ja muut osalliseksi itsensä kokevat.

9 OSALLISTAMISEN JA VUOROVAIKUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Osallistumismenettelyllä luodaan edellytykset sille, että kaavan vaikutuksista ja sisällöstä keskustellaan ja tiedotetaan hankkeen eri vaiheissa.

Kaavan vireille tulosta sekä valmisteluaineiston ja kaavaehdotuksen nähtävillä olosta kuulutetaan kuntien ilmoitustaululla, kuntien internet-sivuilla sekä kuntien virallisissa kuulutuslehdissä.

9.1 Aloitusvaihe

Kaavoitus alkaa suunnittelutyön ohjelmoinnilla ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman laatimisella. Tällöin määritellään mm. alustavat tavoitteet, selvitystarpeet ja vaikutusten arvioinnin laajuus sekä suunnitellaan osallistumisen järjestäminen. Osallisille tiedotetaan kaavoituksen alkamisesta (vireilletulosta ilmoittaminen) sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta kunnissa sovituin tavoin. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta on mahdollisuus antaa kirjallista tai suullista palautetta.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ja muiden viranomaisten kanssa järjestetään kaavoituksen viranomaisneuvottelu (MRL 66 §, MRA 18 §) ennen kaavaluonnoksen nähtäville asettamista. Neuvotteluun kutsutaan ne viranomaiset, joiden toimialaa suunnittelu koskee. Työneuvotteluja viranomaisten kanssa järjestetään tarpeiden mukaan.

9.2 Valmisteluvaihe (luonnosvaihe)

Valmisteluvaiheen kuulemisessa kaava-asiakirjat asetetaan nähtäville. Nähtävillä olosta ilmoitetaan lehtikuulutuksella Siikalatvan ja Siikajoen kuntien virallisissa kuulutuslehdissä ja kuntien virallisilla ilmoitustauluilla sekä www-sivuilla. Nähtävillä oloaikana osallisella on mahdollisuus antaa kirjallinen mielipide kaavaluonnoksesta. Aineistosta pyydetään lausunnot asianomaisilta viranomaisilta.

Nähtävilläolokautana järjestetään yleisötilaisuus, jossa esitellään osayleiskaavaluonnos ja kaavan toteuttamisen arvioidut vaikutukset.

9.3 Ehdotusvaihe

Kaavaa tarkistetaan saatujen mielipiteiden ja lausuntojen pohjalta osayleiskaavaehdotukseksi. Kaavaehdotus asetetaan julkisesti nähtäville vähintään 30 vuorokaudeksi. Tänä aikana osallisilla on mahdollisuus antaa kaavaehdotuksesta kirjallinen muistutus. Nähtävillä olosta ilmoitetaan kuulutuksella ja lisäksi tiedotetaan kirjeellä niitä kaava-alueen maanomistajia, joiden kotikunta on toisella paikkakunnalla. Kaavaehdotuksesta pyydetään lausunnot asianomaisilta viranomaisilta.

Kaavaehdotuksen nähtävillä oloaikana järjestetään yleisötilaisuus, jossa esitellään osayleiskaavaehdotus ja kaavan toteuttamisen arvioidut vaikutukset.

Kaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen pidetään tarvittaessa viranomaisneuvottelu ennen kaavojen viemistä kuntien hyväksymiskäsittelyihin.

9.4 Kaavan hyväksyminen ja muutoksenhaku

Osayleiskaavan hyväksyy Siikalatvan kunnan alueelta Siikalatvan kunnanvaltuusto ja Siikajoen kunnan alueelta Siikajoen kunnanvaltuusto. Kaavan hyväksymisestä ilmoitetaan MRL 67 § ja MRA 94 §:n mukaisesti.

Kaavaehdotuksesta muistutuksen jättäneille ja siinä yhteydessä osoitteensa ilmoittaneille lähetetään vastine muistutukseen. Valtuuston hyväksymispäätös lähetetään heille, jotka ovat sitä pyytäneet.

Kaavasta on mahdollista valittaa Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen ja edelleen valitusluvalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Mikäli valituksia kunnanvaltuuston hyväksymispäätöksestä ei jätetä, kaava saa lainvoiman.

Kaavatyötä ohjaavat Siikalatvan ja Siikajoen kuntien toimielimet sekä kuntien viranhaltijat.

9.5 Tiedottaminen

Kuulutukset vireille tulosta, osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, luonnoksen ja ehdotuksen nähtäville asettamisesta, hyväksymispäätöksestä ja voimaan tulosta julkaistaan Siikalatvan ja Siikajoen kuntien ilmoitustauluilla sekä paikallislehdissä. Lisäksi tiedotetaan Siikalatvan ja Siikajoen kuntien verkkosivuilla.

Muualla kuin Siikalatvalla ja Siikajoella asuvia suunnittelu- ja sen lähialueen maanomistajia ja/tai -haltijoita tiedotetaan kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta kirjeitse.

Virallisissa kuulemisvaiheissa kaava-aineistot ovat julkisesti nähtävillä kuntien ilmoitustauluilla sekä kuntien verkkosivuilla osoitteissa www.siikalatva.fi/kaavoitus ja www.siikajoki.fi/kaavoitus-ja-maankaytto.

Nähtävilläolojen aikana on osallisilla mahdollisuus lausua mielipiteensä kirjallisesti osoitteisiin [siikalatvan.kunta\(at\)siikalatva.fi](mailto:siikalatvan.kunta(at)siikalatva.fi) ja [kunnanvirasto\(at\)siikajoki.fi](mailto:kunnanvirasto(at)siikajoki.fi).

10 KAAVAPROSESSIN YHTEENVETO

SUUNNITTE- LUVAIHE	TYÖVAIHEEN SISÄLTÖ	KUNTIEN JA VIRANO- MAISTEN KÄSITTELY	OSALLISTAMINEN	TIEDOTTAMINEN
1. KAAVAN VIREILLE- TULO	Osallistumis- ja arviointisuunnitelman laatiminen.	Siikalatvan kunnanhallitus on hyväksynyt kaavoitusaloitteen 30.8.2021. Siikajoen kunnanhallitus hyväksyi kaavoitusaloitteen 2.11.2021. Kaavan vireilletulosta kuuluttaminen OAS:n nähtäville asettaminen	Yleisötilaisuus OAS:ista on mahdollisuus antaa kirjallista tai suullista palautetta	Kuulutukset vireilletulosta ja OAS:n nähtäville asettamisesta paikallislehdissä sekä Siikalatvan ja Siikajoen kuntien virallisilla ilmoitustauluilla ja internetsivuilla.
2. KAAVAN VALMIS- TELU- VAIHE	Kaavaluonnoksen laatiminen.	Viranomaisneuvottelu. Kaavaluonnos asetetaan nähtäville mielipiteen kuulemista varten (Siikajoen ja Siikalatvan kunnanhallitukset päättävät nähtäville asettamisesta). Pyydetään viranomaisilta lausunnot	Yleisötilaisuus kaavaluonnoksen nähtävilläolonaikana Mahdollisuus antaa kirjallinen mielipide kaavaluonnoksesta	Kuulutus kaavaluonnoksen nähtävilläolosta, paikallislehdissä sekä Siikalatvan ja Siikajoen kuntien virallisilla ilmoitustauluilla ja internetsivuilla.
3. KAAVAN EHDOTUS- VAIHE	Vastineiden laadinta mielipiteisiin ja viranomaislausuntoihin. Kaavaehdotuksen laadinta.	Kaavaehdotus asetetaan nähtäville vähintään 30 päivän ajaksi (Siikajoen ja Siikalatvan kunnanhallitukset päättävät nähtäville asettamisesta). Pyydetään viranomaisilta lausunnot. Mahdollinen viranomaisneuvottelu.	Yleisötilaisuus kaavaehdotuksen nähtävilläolonaikana Mahdollisuus antaa kirjallinen muistutus kaavaehdotuksesta	Kuulutukset kaavaehdotuksen nähtävilläolosta paikallislehdissä sekä Siikalatvan ja Siikajoen kuntien ilmoitustauluilla ja internetsivuilla. Kirjeitse tiedottaminen kaava-alueen maanomistajille, joiden kotikunta on toisella paikkakunnalla.
4. KAAVAN HYVÄKSY- MISVAIHE	Vastineiden laadinta muistutuksiin ja viranomaislausuntoihin. Kaava-asiakirjojen viimeistely	Kaavan hyväksymiskäsittely (Siikajoen ja Siikalatvan kunnanhallitukset sekä kunnanvaltuustot).		Hyväksymisestä koskevasta päätöksestä tiedottaminen viranomaisille, kunnan jäsenille ja muistutuksen tehneille, jos ovat jättäneet yhteystietonsa. Kaavan voimaantulosta kuuluttaminen paikallislehdissä sekä Siikajoen ja Siikalatvan kuntien virallisilla ilmoitustauluilla ja internetsivuilla. Kaava toimitetaan tiedoksi viranomaisille.

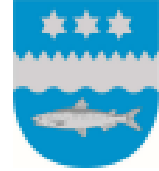
11 ALUSTAVA YVA-MENETTELYN JA KAAVOITUKSEN AIKATAULU

Työn vaihe	2021												2022												2023												2024					
YVA-menettely	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6									
1. YVA-ohjelma																																										
YVA-ohjelman laatiminen																																										
YVA-ohjelma nähtävillä (30 vrk)																																										
Yhteysviranomaisen lausunto (30 vrk)																																										
2. YVA-selostus																																										
Arviointiselostuksen laatiminen																																										
Erillisselvitykset																																										
Arviointiselostus nähtävillä (30-60 vrk)																																										
Yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä (60 vrk)																																										
Kaavoitus	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6									
1. Vireilletulovaihe																																										
OAS:n laatiminen																																										
OAS:n nähtävillä olo ja tiedottaminen																																										
2. Kaavaluonnosvaihe																																										
Osayleiskaavaluonnoksen laatiminen																																										
Kaavaluonnos / valmisteluaineisto nähtävillä																																										
Tiivistelmät lausunnoista ja mielipiteistä, vastineet																																										
3. Kaavaehdotusvaihe																																										
Osayleiskaavaehdotuksen laatiminen																																										
Kaavaehdotusaineisto nähtävillä																																										
Tiivistelmät lausunnoista ja mielipiteistä, vastineet																																										
Mahdolliset tarkistusluonteiset korjaukset																																										
4. Hyväksymisvaihe																																										
Kunnanhallitus käsittelee kaavaehdotuksen																																										
Kunnanvaltuusto hyväksyy kaavan																																										
Valitusaika																																										
Kaava lainvoimainen																																										
Osallistuminen ja vuorovaikutus	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6									
Yleisötilaisuus																																										
Seurantaryhmä																																										
Viranomaisneuvottelu																																										

12 YHTEYSTIEDOT

Siikajoen kunta:

Kunnanjohtaja
Pertti Severinkangas
P. 040 3156 200
etunimi.sukunimi@siikajoki.fi



Siikalatvan kunta:

Tekninen johtaja
Hannu Komu
puh. 044 5118 601
etunimi.sukunimi@siikalatva.fi



Hankkeesta vastaava:

VSB Uusiutuva Energia Suomi Oy
Olli Kiviniemi
olli.kiviniemi@vsb.energy
P. 040 765 5224
www.vsb.energy



Kaavaa laativa konsultti:

AFRY Finland Oy
Ismo Vendelin YKS-611
etunimi.sukunimi@afry.com
puh. 050 326 3557

